

Alaposkihampaan fistelöitynyt apikaali-infektio shetlanninponilla – kirjallisuuskatsaus ja tapauselostus

Fistulating apical infection on mandibular cheek tooth of a Shetland pony – Review and case report

YHTEENVETO

Hevosilla poskihampaiden apikaalialueen infektiot ovat suhteellisen yleisiä ongelmia. Sairastuneet hevoset ovat tyypillisesti keski-ikää nuorempia. Apikaalialueen infektiot aiheuttavat sekä ylä- että alaleukaluiden alueelle eriasteisia turvotuksia, jotka ovat selkeimmin havaittavissa ensimmäisten poskihampaiden tulehdusten yhteydessä. Kaudaalisten yläposkihampaiden apikaalialueen tulehdustilojen yhteydessä esiintyy usein toispuoleista sierainvuotoa sekundaarisen sinusiitin johdosta. Apikaalialueen tulehdustilojen diagnostiikka on usein vaikeaa. Ensisijainen tutkimusmuoto on hyvä kliininen tutkimus, joka sisältää huolellisen suun tutkimuksen lisäksi pään rakenteiden tarkastelun, silmä- ja sierainvuodon havainnoinnin sekä imusolmukkeiden palpaation. Suun tutkimuksessa tulee käyttää suunavaajaa, hyvää valonlähdettä ja peiliä tai oroskooppia. Yleisin jatkotutkimus on hammasjuurten ja sinusten röntgenkuvas. Löydösten tulkinta etenkin sairaustilan alkuvaiheessa on vaikeaa. Hampaan apikaalialueen infektion ensisijaishoito on joko tulehtuneen hampaan poisto tai juurihoito. Nykyisin hampaan poistot tehdään ensisijaisesti rauhoitetulle, seisovalle hevoselle paikallispuudutuksessa. Lääkkeellinen hoito on todettu tehokkaaksi hoidoksi ainoastaan alkuvaiheen tulehdustilojen yhteydessä.

YDINKOHDAT

- Poskihampaan primaariset apikaali-infektiot ovat yleisiä keski-ikää nuoremmilla hevosilla.
- Tyypillisimmät oireet ovat eriasetuiset ala- tai yläleukaluun turvotukset ja yläposkihampaiden kohdalla toispuoleinen sierainvuoto.
- Diagnostiikka voi olla vaikeaa.
- Hoito on hampaan poisto tai juurihoito. Lääkkeelliseen hoitoon ryhdytään vain alkuvaiheen tulehdustiloissa.

Artikkeli tuli toimitukseen 14.2.2018.

SUMMARY

Apical infections of cheek teeth are common disorders in horses. Young horses are usually affected. The most common signs for the apical infections are variably sized swellings of the mandibular or maxillary areas. The signs are more obvious when the rostral cheek teeth are affected. Unilateral nasal discharge is a common finding when caudal maxillary cheek teeth are involved. The diagnosis for the apical infection is usually difficult. A thorough examination including careful inspection of the head, nasal and eye secretions and palpation of the lymph nodes together with good inspection of mouth with a speculum, good light source and a mirror or oroscope is required. The most common additional diagnostic tool is radiography, even though interpretation of the findings can be difficult especially in the early stages of the disease. The first-choice treatment for apical infection is either the removal of the affected tooth or its endodontic treatment. Nowadays tooth removals are usually done while the horse is sedated and standing, using local anesthesia. Medical treatment is indicated only in the early stages of the disease.